

Gingið verður úr New York til Washington, 500 km.

Leygardagur 9. júlí 1983

Á friðargongu til Washington

Onkur má byrja

Kjarnorkufrí umveldi er leiðin til eina tryggari verð

Sum ofta ávist eru tvær leiðir til tess at sleppa undan einum altoyðandi kjarnorkukriggi: Önnur leiðin byggir á terrorjavnvág og hin byggir á sínámillum alit.

Aftan fyrir terrorjavnvágina liggur tann áskoðan, at kjarnorkuveldið skal vera so sterkt, at ein og hvør tjóð, sum loypir á, skal vera vis i, at hetta álöpið kemur at kosta ti áleypandi alt. Hetta merkir við øðrum orðum, at tann, sum loypir á við vápnun, skal vera visur i at verða týndur við kjarnorkuvápnun, soleiðis at tað eingin vinnari — eingin sigurharri verður eftir eitt kjarnorkukriggi.

Hin leiðin merkir bert, at ein trýr, at tað ber til at byggja upp eitt altjóða samfelag, har ósemjur landanna millum verða loystar við samráðingum og ikki við kriggi.

Terrorjavnvágin hevur havt gott tak á fólki bæði fyrri eystan og fyrri vestan.

Orsøkin er tann, at fólk hava litið á, at hvørki USA ella Sovjet fara at loypa á, tá ið teir leiðandi vita, at hetta kemur at enda við, at bæði stórveldini koma at liggja i sori i öldir fram yvir.

Men tey seinastu árin er henda mynd fullkomuliga broytt. Orsøkin er tær sokallaðu miðalrakettnar. Hesar rakettnar eru ikki neyðugar fyrri stórveldini i sjálvum sær, ti tey eiga longu frammanundan so nógv atomvápn, at t.d. USA og Sovjet kunnu týna hvørt annað einar 7 ferðir!

Nei orsøkin til ta broyttu myndina er tann, at við miðalrakettnunum er tað fyrri fyrstu ferð møgulegt at føra eitt avmarkað kjarnorkukriggi. Við hesum uppstendur møguleikin fyrri at vinna eitt kjarnorkukriggi — ella at avmarka tað til landaøki hjá eins sameindu og so siggja hvussu leikur fer.

Hetta er grundin til at

miðalrakettnar, bæði tær russisku og tær amerikonsku i Europa, eru vorðnar størsta hótan imóti okkum sum búgva i Europa i dag — og imóti okkara eftirkomarum.

Tað er ti einki minni enn ein spurningur um liv ella deyð fyrri okkum at forða fyrri at fleiri rakettnar við kjarnorkuløðingum verða settar upp og samstundis at tær verandi rakettnar verða tiknar niður.

Tað er út frá hesum vit m.a. kunnu lita at spurningin um sokallað kjarnorkufritt umveldi. Tað snýr seg um, at onkur má byrja, onkur má taka fyrsta stigið.

Um myndugleikarnir i Norðurlondum semjast um at lysa Norðurlond sum øki uttan kjarnorkuvápn av nokrum slag, so er ein vón um, at onnur lond fylgja eftir. Hetta at ein kunnger fyrri heiminum, at higandi frá okkum kemur eingin hótan má hava eina ávirkan á um-

heimin og kann kanska i longdini føra til, at onnur lond taka hetta hugskot upp og fylgja ti. A henda hátt kundi ein hugsað sær, at verulig gongd kom á niðurdubbingina — ella dubbingin i minsta lagið varð steðgað har hon er nú.

Hetta síðsta er ikki uttan týðning eftir sum, at sjálvt ávisu herstjórnir nú eru farnar at varnast, at ein framhaldandi kjarnorkuvápnadubbing av sær sjálvum fer at loysa út eitt kjarnorkukriggi, sum eftir øllum at døma fer at týna alla mannaættina, hóast politikkarar og flestu generalar droyma um eitt avmarkað atomkriggi við sigurharrum.

Tað verða alt fleiri sum skilja hesi viðurskifti og ti taka undir við hugskoti um kjarnorkufri umveldi og tað er at vóna, at eisini fleiri her i Føroyum fara at stuðla hesum.

4. august fer ein bólkur av føroyingum við Norønu til Bergens. Haðani verður farið til Oslo har friðargongan 1983 byrjar. Flogið verður til New York, haðani gingið verður til Washington. Fyrireikararnir rokna við, at tá gongan endar i Washington 26. august, hevur hon savnað einar tvær milliónir fólk.

Friðargongan er eitt felags amerikansk-norðurlandskt tiltak. Tær amerikansku friðarrørslurnar hava ábyrgdina av teimum praktisku tiltøkunum i USA. Norðurlond hava ábyrgdina av at skipa ein væl fyrireikaðan bólk av lutakarum úr Norðurlondum.

Luttakararnir koma til New York 9. august, tá skipað verður fyrri einum stórum friðarfundi at minnast bumbingina av Nagasaki 9. august 1945. I New York byrjar sjálf friðargongan. Hon endar i Washington 26. august, har norðurlandsku luttakararnir verða bodnir við til ein stóran fólkafund fyrri arbeiði, friði og frælsi.

100 úr Norðurlondum

Fyrireikararnir hava boðið 100 luttakarum úr Norðurlondum at vera við i gonguni og øllum tiltakinum sum heild. 20 fara úr hvørjum av teimum størri londunum, meðan Island og Føroyar fáa 20 at byta sínámillum.

Talið má avmarkast, ti møguleikar skulu vera fyrri at skipa fyrri mati og innivist hvønn dag, gongan er á ferð.

Leiðin

Úr New York gongur

leiðin gjøgnum alt New Yersey, gjøgnum Princeton, Philadelphia, Wilmington, Delaware, Maryland og til Washington. Leiðin er okkurt um 500 km til longdar.

Framhald

Friðargongan til Washington er framhald av Friðargonguni -81 og Friðargonguni -82. Sumarið 1981 tóku norðurlandskir friðarfelagsskapir stig til eina friðargongu úr Keypmannahavn til Paris. Endamálið var at savna fólk i teimum vestureuropeisku londunum imóti kjarnorkuvápnun i eystri og vestri, umframt at krevja eitt kjarnorkuvápnafritt Europa frá Pólandi til Portugals.

Aftur tóku norðurlandskir friðarfelagsskapir i 1982 stig saman við sovjetiskum hópsskipanum til eina friðargongu úr Stokkhólm um Helsinki og Moskva til Minsk. Endamálið var at savna fólk i Norðurlondum og Sovjetsamveldinum imóti kjarnorkuvápnun i eystri og vestri.

Aftur einaferð taka norðurlandskir friðarfelagsskapir stigið, hesu ferð saman við amerikanskum friðarfelagsskapum. Endamálið er tað sama, at savna fólk imóti kjarnorkuvápnunum. Friðarrørslurnar i Norðurlondum og USA ganga saman yvir um landamarkini og heimspartarnar. Tær virka saman fyrri eina felags søk: at sleppa menniskjunum undan oyðingarhóttanini.